

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
FACULTATEA DE DREPT

Sesiune de comunicări științifice

„Influența jurisprudenței instanțelor europene asupra dreptului național”

24 mai 2024

PANEL I

Ioana Maria COSTEA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Jurisprudența CEDO și excepționalismul dreptului fiscal / ECHR Jurisprudence and Tax Law Exceptionalism*

Rezumat: Dreptul fiscal are o dinamică atipică în cadrul familiei dreptului. Consacrat expres ca ramură de drept public, acesta își găsește dreptul comun în planul dreptului civil, fapt pentru care îmbină elemente eterogene, sub auspiciile excepționalismului consacrat doctrinar. Studiul de față își propune să analizeze în ce măsură nuanțele identificate prin jurisprudența CEDO contribuie și confirmă acest excepționalism și eventual care ar fi limitele jurisprudențiale ale normei de drept fiscal.

Abstract: Fiscal law has an atypical dynamic within the legal family. Expressly consecrated as a branch of public law, it finds its common law in the plane of civil law, a fact for which it combines heterogeneous elements, under the auspices of doctrinally consecrated exceptionalism. The present study aims to analyze to what extent the nuances identified by ECtHR jurisprudence contribute and confirm this exceptionalism and possibly what would be the jurisprudential limits of the tax law norm.

Cuvinte cheie: drept fiscal, excepționalism, CEDO

Key-words: fiscal law, exceptionalism, ECHR

Carmen MOLDOVAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Independența mass-media – valoare esențială a Uniunii Europene și efectele noului Regulament european privind libertatea mass-mediei / Media independence – Essential Value of the European Union and the Effects of the New European Media Freedom Act*

Rezumat: În Europa, independența presei în general este caracterizată ca valoare fundamentală a societăților democratice, aflată în strânsă legătură cu protejarea statului de drept și garantarea pluralismului. Afectată uneori de ingerințe de natură politică, necesită un cadru de protecție coerent, adecvat și echilibrat, bazat pe principiile deja bine stabilite prin Convenția europeană a drepturilor omului și jurisprudența constantă a instanței de la Strasbourg. Fragmentarea reglementărilor naționale și acutizarea unor fenomene precum dezinformare, controlul exercitat de platformele social media au determinat o erodare a libertății de exprimare în general și a dreptului

de acces la informații, domeniu în care presa are un rol esențial. În acest context, adoptarea și intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) 2024/1083 are ca scop consolidarea statutului presei prin introducerea unor noi reguli pentru promovarea pluralismului și a independenței mass-media în Uniunea Europeană, cu scopul de a proteja jurnaliștii și de a preveni presiunile politice. Scopul prezentei lucrări este de a analiza în ce măsură conținutul noii reglementări corespunde standardelor stabilite de dreptul internațional și european al drepturilor fundamentale, cu privire la statutul presei.

Abstract: In Europe, media independence is generally characterized as a fundamental value of democratic societies, closely linked to the protection of the rule of law and pluralism. Affected at times by political interferences, it requires a coherent, adequate and balanced protection framework, based on the principles already established by the European Convention of Human Rights and the consistent jurisprudence of the Strasbourg court. The fragmentation of national regulations and the exacerbation of negative phenomena such as disinformation and the control exercised by social media platforms have determined an erosion of freedom of expression in general and of the right of access to information, for which the press plays an essential role. In this context, the adoption and entry into force of the European media Freedom Act aims to strengthen the status of the press by introducing new rules to promote pluralism and media independence in the European Union, with the aim of protecting journalists and prevent political pressures. The purpose of this paper is to analyze to what extent the content of the new Regulation corresponds to the standards established by international and European fundamental rights law, regarding the status of the press.

Cuvinte cheie: presă, libertate de exprimare, reglementări internaționale, garanții

Key-words: press, freedom of expression, international regulations, safeguards

Lucia IRINESCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Interesul superior al copilului în acțiunile privind paternitatea. Repere esențiale ale jurisprudenței CEDO / The Child's Best Interest in Paternity Actions. Essential Markings of CEDO Jurisprudence*

Rezumat: Prin dispozițiile art. 53 din Codul familiei și art. 414 C. civ., legiuitorul român a reglementat o prezumția cu privire la identitatea tatălui copiilor născuți în timpul căsătoriei, considerând că aceștia îl au ca tată pe soțul mamei. Întrucât nu întotdeauna în materia filiației adevărul biologic este în concordanță cu prevederile legale, legiuitorul a permis ca prezumția de paternitate să se poată răsturna prin introducerea unei acțiuni în tăgăda paternității și stabilirea unei situații de fapt contrare. Astfel, în materie de filiație dreptul copilului de a-și cunoaște părinții biologici și de a fi crescut de aceștia reprezintă o componentă a dreptului la identitate al persoanei.

Abstract: Through the provisions of art. 53 of the Family Code and art. 414 C. civ., the Romanian legislator regulated a presumption regarding the identity of the father of children born during marriage, considering that they have the mother's husband as their father. Since the biological truth is not always in line with the legal provisions in the matter of filiation, the legislator allowed the presumption of paternity to be overturned by introducing an action to deny paternity and establish a contrary factual situation. Thus, in matters of filiation, the child's right to know his biological parents and to be raised by him is a component of the person's right to identity.

Cuvinte cheie: interes superior, CEDO, tăgăduirea paternității, stabilirea paternității

Key-words: best interest, ECHR, denial of paternity, establishment of paternity

Codrin CODREA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Răspunderea extracontractuală în jurisprudența Uniunii Europene corespunzătoare art. 268 și art. 340 alin (2) și (3) Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prin raportare la condițiile comune ale răspunderii delictuale din statele membre / Non-contractual liability in the jurisprudence of the European Union under Article 268 and Article 340 paragraphs (2) and (3) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) in relation to the common conditions of tort liability in the Member States*

Rezumat: În conformitate cu art. 268 și art. 340 alin. (2) și (3) Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE), deopotrivă persoane fizice, juridice sau state terțe pot formula o acțiune în despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu cauzat în exercițiul competențelor unionale într-un cadru extracontractual, acțiune subscrisă competenței Tribunalului. Natura procesuală a art. 268 TFUE care atribuie Curții de Justiție a Uniunii Europene competența de a se pronunța cu privire la despăgubiri este completată de condițiile de drept material, făcându-se trimitere la art. 340 TFUE care prevede că „În materie de răspundere extracontractuală, Uniunea este obligată să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenți ai săi în exercițiul funcțiunilor lor”. Referirea expresă la „principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre”, care se regăsește în formule variate și în materia drepturilor omului atunci când se indică tradiția constituțională comună a statelor membre, permite o analiză comparativă a jurisprudenței europene în materie și a condițiilor unei astfel de răspunderi în planul dreptului intern pe care prezentul articol își propune să o realizeze.

Abstract: According to Articles 268 and 340 paragraphs (2) and (3) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), both natural and legal persons, as well as third states, can bring an action for compensation for damages caused in the exercise of Union competences in a non-contractual context, an action falling under the jurisdiction of the General Court. The procedural nature of Article 268 TFEU, which grants the Court of Justice of the European Union the competence to rule on compensation, is complemented by the substantive law conditions referred to in Article 340 TFEU, which states that “In the case of non-contractual liability, the Union shall, in accordance with the general principles common to the laws of the Member States, make good any damage caused by its institutions or by its servants in the performance of their duties.” The explicit reference to the “general principles common to the laws of the Member States,” which is also found in various formulations in the field of human rights when indicating the common constitutional traditions of the Member States, allows for a comparative analysis of European case law in this matter and of the conditions for such liability in domestic law, which this article aims to undertake.

Cuvinte cheie: răspundere extracontractuală, răspundere delictuală, acțiune în despăgubiri, calitate procesuală activă și pasivă, prejudiciu, raport de cauzalitate, termen

Key-words: non-contractual liability, tort liability, action for compensation, active and passive legal standing, damage, causal link, term

Ana-Maria GOLDAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Abordarea juridică a relațiilor dintre părinți și copii în Europa- realități și perspective / The Legal Approach of Parent-Child Relations in Europe - Realities and Perspectives*

Rezumat: În general, relațiile dintre părinți și copii se dezvoltă în contextul privat și intim al familiei, despre care se afirmă că generează legături sociale. Aceste relații private au nevoie de intervenția legiuitorului pentru a evolua și beneficiază de protecția vigilentă a Curții Europene a Drepturilor Omului. Dincolo de consacrarea legală, dreptul la respectarea vieții de familie impune statelor membre obligația de a proteja, în mod concret, relația dintre părinte și copilul său. Obligația are ca rezultat recunoașterea dreptului de a fi împreună și de a menține legături personale, în caz de separare. În același timp, dat fiind principiul interesului superior al copilului, judecătorii europeni au stabilit că orice decizie privitoare la minori va presupune o evaluare a impactului asupra vieții acestora. În cadrul lucrării de față vom evidenția răspunsurile jurisprudențiale europene care vizează protejarea relației dintre părinți și copii, respectiv vom analiza impactul acestora asupra legislației naționale.

Abstract: In general, the parent-child relationships develop in the private and intimate context of the family, which is said to generate social bonds. In order to evolve, these private relationships need the intervention of the legislator and benefit from the vigilant protection of the European Court of Human Rights. Beyond the legal consecration, the right for family life imposes to member states the obligation to protect the relationship between the parent and his child. The obligation results in the recognition of the right to be together and to maintain personal relationships in case of separation. At the same time, given the principle of the child's best interest, the European judges have established that any decision regarding minors will require an assessment of the impact on their lives. In this paper, we will highlight the European jurisprudential responses aimed at protecting the relationship between parents and children, respectively we will analyse their impact on national legislation.

Cuvinte cheie: părinte, copil, jurisprudență, viață de familie, legături personale

Key-words: parent, child, jurisprudence, family life, personal relationships

Mirela-Carmen DOBRILĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Dreptul la protecția datelor cu caracter personal. Impactul jurisprudenței și îndrumărilor europene asupra protecției datelor cu caracter personal la nivel național / The Right to the Protection of Personal Data. The Impact of European Jurisprudence and European Guidelines on the National Protection of Personal Data*

Rezumat: În contextul actual al dezvoltării tehnologiilor moderne și al utilizării inteligenței artificiale care se bazează pe prelucrarea de cantități foarte mari de date, dreptul la protecția datelor cu caracter personal dobândește o deosebită importanță, fiind în strânsă legătură cu dreptul la viață privată. Regulamentul General privind Protecția Datelor [Regulamentul (UE) 2016/679 - GDPR] oferă un cadru juridic esențial destinat să asigure respectarea dreptului la protecția datelor cu caracter personal, iar prelucrarea datelor cu caracter personal trebuie să respecte cerințele stabilite în regulament. Jurisprudența europeană are un rol esențial în interpretarea și aplicarea GDPR, cu scopul de a asigura clarificări esențiale legate de noțiuni, principii și reguli cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și de a asigura o interpretare uniformă și o aplicare coerentă a GDPR. În cadrul articolului este subliniat, rolul jurisprudenței europene cu privire la dreptul la protejarea datelor cu caracter personal. În articol este evidențiată importanța respectării drepturilor persoanei vizate conform GDPR, fiind necesar ca datele cu caracter personal să fie prelucrate cu respectarea principiilor stabilite de GDPR.

Orientările generale, recomandările, îndrumările, opiniile și avizele emise la nivel european de către autoritățile europene (de exemplu, de către Comitetul european pentru protecția datelor - CEPD) au scopul de a asigura aplicarea consecventă a legislației UE privind protecția datelor la nivel european și de a promova înțelegerea acestora iar în articol este evidențiat rolul esențial al acestora. Jurisprudența europeană și îndrumările europene au contribuit decisiv la consolidarea protecției datelor cu caracter personal la nivel european și la nivel național, asigurând o aplicare coerentă a GDPR.

Abstract: Considering the development of modern technologies and the use of artificial intelligence based on the processing of very large amounts of data, the right to the protection of personal data becomes particularly important, being closely related to the right to privacy. The General Data Protection Regulation [Regulation (EU) 2016/679 - GDPR] provides an essential legal framework with the role of protecting the right to the protection of personal data, and the processing of personal data must comply with the requirements of this regulation. European jurisprudence has an essential role in the interpretation and application of the GDPR, with the aim of providing essential clarifications related to notions, principles and rules regarding the processing of personal data, as well as ensuring a uniform interpretation and coherent application of the GDPR. The article emphasizes the role of European jurisprudence regarding the right to protect personal data. The article highlights the importance of the natural person's rights according to the GDPR, as it is necessary for personal data to be processed in compliance with the principles established by the GDPR. General guidelines, recommendations, guidelines and opinions issued by European authorities (for example, by the European Data Protection Board - EDPB) are intended to ensure the consistent application of EU data protection legislation at a European level and to promote its understanding. The article emphasizes the idea that European jurisprudence and European guidelines have decisively contributed to strengthening the protection of personal data at the European and national level, ensuring a coherent application of the GDPR.

Cuvinte cheie: dreptul la protecția datelor cu caracter personal, Regulamentul (UE) 2016/679, GDPR, Comitetul european pentru protecția datelor - CEPD; jurisprudență europeană; îndrumări europene

Key-words: the right to the protection of personal data, Regulation (EU) 2016/679, GDPR, European Data Protection Board - EDPB, European Jurisprudence, European Guidelines

Andreea Iuliana PRISACARIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Influența jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene asupra impozitării veniturilor obținute din exploatarea unor drepturi de proprietate intelectuală / The Influence of the Case Law of the Court of Justice of the European Union on the Taxation of Income Derived from the Exploitation of Intellectual Property Rights*

Rezumat: Înfiiințată în 1952 și având un statut de instanță cu activitate permanentă, Curtea de Justiție a Uniunii Europene reprezintă unul din principalii actori creatori de jurisprudență la nivel unional, cu competențe centrate pe asigurarea interpretării și aplicării uniforme a dreptului unional. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene impactează și influențează dreptul național prin prisma caracterului obligatoriu al hotărârilor pronunțate de instanța unională. În prezentul demers de cercetare ne propunem o cartografiere a aspectelor cu privire la care jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene a impactat dreptul național în materia impunerii veniturilor obținute din exploatarea unor drepturi de proprietate intelectuală. În materia impunerii veniturilor obținute din exploatarea activităților creative întrebările referitoare la incidența taxei pe valoarea adăugată (TVA) au generat o jurisprudență bogată a instanței unionale. Întrebările adresate Curții au vizat: analiza unor ipoteze prin prisma îndeplinirii cumulative a condițiilor care determină incidența taxei, desfășurarea cu caracter de

continuitate și de manieră independentă a unei activități economice; calificarea unor situații punctuale ca fiind prestare de servicii în sensul directivei TVA; calitatea de persoană impozabilă a organismelor de gestiune colectivă.

Abstract: Established in 1952 and endowed with the status of a permanent court, the Court of Justice of the European Union (CJEU) stands as one of the principal creators of jurisprudence at the Union level, with competencies focused on ensuring the uniform interpretation and application of Union law. The case law of the CJEU impacts and influences national law through the mandatory nature of the judgments pronounced by the Union court. In the present research endeavor, we aim to map out the aspects in which the case law of the CJEU has impacted national law in the field of taxation of income derived from the exploitation of intellectual property rights. Regarding the taxation of income derived from creative activities, questions concerning the incidence of value-added tax (VAT) have produced a substantial body of case law of the Union court. The questions addressed to the Court have focused on analyzing hypotheses in terms of the cumulative fulfillment of conditions determining the incidence of VAT, the continuous and independent conduct of an economic activity, the qualification of specific situations as the provision of services within the meaning of the VAT Directive, and the taxable status of collective management organizations.

Cuvinte cheie: impozite indirecte, taxa pe valoare adăugată, jurisprudența instanțelor europene, persoana impozabilă, drepturi de proprietate intelectuală

Key-words: value-added tax, income derived from the exploitation of intellectual property rights, economic activity, provision of services

Despina-Martha ILUCĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Evoluții jurisprudențiale recente în materia spațiului de libertate, securitate și justiție al Uniunii Europene / Recent Case-law Developments in EU's Area of Freedom, Security and Justice*

Rezumat: Prezentul studiu își propune să analizeze cele mai importante repere jurisprudențiale de dată recentă ale Curții de Justiție a Uniunii Europene în ceea ce privește spațiul de libertate, securitate și justiție, în aspecte precum azilul, migrația și mandatul european de arestare. Prin examinarea echilibrului dintre necesitatea cooperării transfrontaliere și imperativul protecției drepturilor fundamentale, ne propunem să observăm implicațiile noilor interpretări ale Curții asupra relației dintre ordinea juridică a Uniunii și ordinea juridică a statelor membre, în aceste domenii care în mod tradițional reprezentau parte din eșafodajul suveranității naționale.

Abstract: The present study aims to analyze the most important recent case-law highlights of the Court of Justice of the European Union regarding the area of freedom, security and justice, in aspects such as asylum, migration and the European arrest warrant. By examining the balance between the need for cross-border cooperation and the imperative to protect fundamental rights, we aim to observe the implications of the Court's new interpretations on the relationship between the legal order of the Union and the legal order of the member states, in these areas that traditionally represented part of the foundation of national sovereignty.

Cuvinte cheie: jurisprudență CJUE; spațiu de libertate, securitate și justiție; azil; migrație; mandat european de arestare

Key-words: ECJ case-law; area of freedom, security and justice; asylum; migration; European arrest warrant

Elena-Laura POSTOLACHE, Bianca-Maria DESPA-RUSU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Mitior lex și iluzia justei interpretări în combaterea evaziunii fiscale / Mitior lex and the Illusion of Just Interpretation in combating Tax Evasion*

Rezumat: Prezentul studiu își propune să prezinte o analiză a efectelor prescripției răspunderii penale în cauzele care au ca obiect infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene, în lumina interpretărilor divergente conturate în jurisprudența națională și cea europeană. În calitatea sa de protector al dreptului intern, dar și de prim magistrat în dreptul comunitar, judecătorul național este chemat să identifice, pe cale de interpretare, un just echilibru între principiul supremației dreptului european și standardul intern de protecție a drepturilor fundamentale. Pentru a cenzura stabilirea, pe filieră jurisprudențială și sub pretextul unui vid legislativ, a unui standard de impunitate general, acesta din urmă se expune riscului de a contribui decisiv la erodarea principiului *mitior lex*. În aceste limite, ne întrebăm dacă prescripția mai reprezintă un veritabil garant al dreptului la un proces echitabil.

Abstract: This study aims to present an analysis over the effects of the prescription of criminal liability in cases concerning the offences against the financial interests of the European Union, in light of the divergent interpretations outlined in national and European case law. In his quality as a protector of domestic law, as well as first magistrate in community law, the national judge is called upon to identify, through means of interpretation, a fair balance between the supremacy principle within European law and the internal standard of protection of fundamental rights. In order to prevent the establishment, through jurisprudential means and under the pretext of a legislative void, of a general standard of impunity, the latter risks decisively contributing to the erosion of the *mitior lex* principle. Within these limits, we inquire whether prescription further represents a real guarantee of the right to a fair trial.

Cuvinte cheie: interesele financiare ale Uniunii Europene; *mitior lex*; prescripție; standard de protecție, jurisprudență

Key-words: financial interests of the European Union; *mitior lex*; prescription; protection standard; case law

Maria-Eliza GALAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Probele în procedura fiscală. Jurisprudența CJUE / Evidence in Tax Procedure. The Jurisprudence of the Court of Justice of the European Union*

Rezumat: Articolul de față are în vedere evidențierea regimului probelor administrate în procedura fiscală prin raportare la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Având ca reper direcțiile trasate de către CJUE, ne propunem să analizăm aspectele-cheie în materie de probe cu referire la etapa necontencioasă a procesului fiscal. Scopul acestei cercetări este reprezentat de necesitatea cunoașterii perspectivei instanței europene în această materie, dat fiind efectul hotărârilor CJUE în dreptul național.

Abstract: This article aims to highlight the evidence administered in the fiscal procedure by reference to the jurisprudence of the Court of Justice of the European Union. Considering the directions drawn by the CJEU, we propose to analyze the key aspects in the matter of evidence with reference to the stage prior to the trial phase.

The purpose of this research is represented by the importance of the perspective of the European court in this matter, taking into account the effect of the CJEU decisions in national law.

Cuvinte cheie: jurisprudență, probe, procedura fiscală, dreptul Uniunii Europene

Key-words: case law, evidence, fiscal procedure, European Union law

Irina GALAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Principiul protecției încrederii legitime. Proiecții în jurisprudența fiscală națională / The principle of protection of legitimate expectations. National tax case law*

Rezumat: Prezenta cercetare își propune să analizeze corelația dintre principiul protecției încrederii legitime consacrat la nivelul Uniunii Europene și dreptul fiscal național. Scopul prezentului studiu este de a identifica maniera în care este receptat principiul protecției încrederii legitime în dreptul intern și sfera sa de aplicare. Pornind de la sorgintea unională a acestui principiu de drept, ne dorim să conturăm incidența sa în dreptul național, prin prisma jurisprudenței instanțelor în materie fiscală.

Abstract: This research aims to analyze the correlation between the EU principle of the protection of legitimate expectations and the national tax law. The purpose of this study is to identify the manner in which the principle of the protection of legitimate expectations is perceived in national law and its field of application. Starting from the EU origin of this principle of law, our purpose is to outline its incidence in national law, considering the case law of the courts in fiscal matters.

Cuvinte cheie: încredere legitimă, litigii, drept fiscal, dreptul Uniunii Europene

Key-words: legitimate expectations, fiscal law, case law, European Union law

Marius-Cosmin MACOVEI (Colegiul Consilierilor Juridici Iași) - *Aspecte legale și jurisprudențiale de drept național și drept european privind sumele care nu incluse în baza de impozitare a TVA / Legal and case-law aspects of national and European law on amounts not included in the VAT base*

Rezumat: Premisa taxării din punct de vedere al TVA o reprezintă baza de impozitare. Codul fiscal stabilește sumele care sunt cuprinse în baza de impozitare, dar, totodată, și sume care nu sunt cuprinse cu privire la care instanțele europene s-au pronunțat prin mai multe decizii. În acest sens, prezenta lucrare expune aspecte legale și jurisprudențiale referitoare la sumele care nu constituie baza de impozitare a TVA.

Abstract: The taxable amount for VAT purposes is the taxable amount. The Tax Code sets out the amounts which are included in the taxable amount, but also the amounts which are not included, on which the European courts have ruled in several decisions. In this respect, this paper sets out the legal and case-law aspects of the amounts which do not form the taxable amount for VAT.

Cuvinte cheie: jurisprudența europeană, CJUE, drept fiscal, TVA, bază de impozitare

Key-words: European case law, CJEU, tax law, VAT, tax base

Marius BALAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Statul și suveranitatea în arhitectura juridică europeană / State and Sovereignty in the European Legal Architecture*

Rezumat: Uniunea Europeană constituie un proiect politic fără precedent în istoria constituțională a epocii moderne. Deși are trăsături ale unei construcții politice federale – ca în cazul competențelor exclusive ale Uniunii și concurente cu cele ale statelor membre, calchiate în bună măsură după repartiziile competențelor între federație și landuri din Legea Fundamentală a Germaniei – Uniunea este încă departe de asumarea unor funcții esențiale ale unei comunități statale. În unele domenii fundamentale, precum apărarea, siguranța cetățenilor și relațiile externe, rolul decisiv este jucat în continuare de state. Deși există un consens cvasiunanim în privința extinderii treptate a competențelor Uniunii și asupra acestor domenii, nu este foarte clar cum anume vor fi atinse aceste obiective. Teza mea este că răspunsul la aceste provocări depinde în destul de mică măsură de mecanismele instituționale și de eventuala perfecționare a acestora prin noi tratate europene. Succesul și durabilitatea proiectului european depind decisiv de formarea unui „demos” european, nu în ultimul rând prin depășirea stării de război cultural care afectează de câteva decenii spațiul geopolitic euro-atlantic.

Abstract: The European Union is a political endeavour without precedent in the constitutional history of the modern era. Although it displays features of a federal political structure – as in the case of the Union's exclusive and concurrent competences, largely modelled on the division of powers between the federation and the Länder in the German Basic Law – the Union is still far from assuming some of the essential tasks of a state community. In some fundamental areas, such as defence, security of its citizens and foreign relations, the decisive role is still played by the states. Although there is almost unanimous agreement that the Union's powers should gradually be extended to these areas too, it is not very clear how exactly these objectives will be achieved. My thesis is that the answer to these challenges depends to a rather limited extent on the institutional mechanisms and their eventual refinement through new European treaties. The success and sustainability of the European project depend decisively on the formation of a European "demos", not least by overcoming the state of cultural warfare („Kulturkampf”) that has been affecting the Euro-Atlantic geopolitical area for decades.

Cuvinte cheie: Uniunea Europeană, suveranitate, integrare europeană, repartiziile competențelor, demos, război cultural

Key-words: European Union, sovereignty, European integration, division of powers, European demos, Kulturkampf

PANEL II

Alina GENTIMIR (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Reflecții asupra jurisprudenței CJUE privind Cartea drepturilor fundamentale a UE în sfera penală / Reflections on the CJEU Case Law regarding Charter for Fundamental Rights of EU in Criminal Matters*

Rezumat: Lucrarea răspunde la întrebarea fundamentală referitoare la necesitatea adaptării continue a dreptului național în sfera penală la exigentele impuse atât expres de dreptul primar și secundar al UE, cât și de interpretarea acestuia realizată de CJUE. Dacă Carta drepturilor fundamentale oferă cadrul general de manifestare a standardului superior de protecție a drepturilor, CJUE, prin deciziile sale în care răspunde întrebărilor preliminare formulate de instanțele naționale, oferă indicații privind reglementarea fazelor procesului penal, insistând asupra garanțiilor procesuale ce trebuie asigurate pe întreg parcursul acestuia prin includerea acestora în dreptul național.

Abstract: The paper replies to the fundamental question related to the necessity of continue adaptation of the national law in criminal sphere to the dispositions of primary and secondary law of EU and to its interpretation

done by CJEU. Whether Charter for fundamental rights offers general framework for a superior standard of protection of the rights, CJEU, through its judgments in which replies to the preliminary questions of national tribunals, offers indications on the regulations regarding criminal trial stages, emphasising on procedural guarantees which must be assured for the whole criminal trial by the national law provisions.

Cuvinte cheie: Carta drepturilor fundamentale, CJUE, proces penal, garanții procedurale

Key-words: Charter for fundamental rights, CJEU, criminal trial, procedural guarantees

Mihai DUNEA (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Dreptul penal român sub influența jurisprudenței și normativului supranațional european - analiza câtorva ipostaze particulare / Several Particular Cases Regarding How the European Norms and Jurisprudence Had Influenced the Romanian Criminal Law*

Rezumat: Din ce în ce mai mult, în perioada contemporană, pe măsură ce se desăvârșește poziționarea României în cadrul instituțiilor și formelor de cooperare supra-națională existente la nivel european, cadrul normativ și jurisprudențial de la acest nivel influențează, tot mai pregnant, evoluția dreptului penal autohton (deși acesta tinde a rămâne, probabil în cea mai mare măsură, un spațiu de manifestare cât mai deplin cu putință al suveranității naționale). În acest context, o scurtă privire retrospectivă, non-exhaustivă, selectează spre exemplificare câteva situații punctuale în care evoluția reglementării și / sau a jurisprudenței naționale a fost tributară influențelor supra-naționale venite din spațiul legislativ și / sau jurisprudențial european, uneori cu efecte pozitive, alteori ... cu un efect și conținut discutabil (cel puțin din anumite unghiuri de abordare).

Abstract: More and more, in the contemporary period, as Romania's positioning within the institutions and forms of supranational cooperation existing at the European level is perfected, the normative and jurisprudential framework at this level significantly influences the evolution of the national criminal law (although the criminal law tends to remain, probably to the greatest extent, a space for the fullest possible manifestation of national sovereignty in the XXI century). In this context, a short (and not at all exhaustive) retrospective look selects for exemplification a few specific situations in which the evolution of Romania's current criminal law was tributary to supra-national influences coming from the European legislative and / or jurisprudential space - sometimes with positive effects, other times ... with a debatable effect and content (at least from certain angles of approach).

Cuvinte cheie: drept penal român, influență supra-națională (europeană), legislație, jurisprudență, exemple

Key-words: Romanian criminal law, European (supranational) influence, legislation, jurisprudence, examples

Ancuța Elena FRANȚ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Influența jurisprudenței CEDO în crearea cadrului legislativ pentru expertiza criminalistică în România / The Influence of ECHR Jurisprudence in Creating the Legislative Framework for Forensic Expertise in Romania*

Rezumat: Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) a avut un impact semnificativ asupra expertizei criminalistice în România, în special în asigurarea unor procese echitabile și respectarea standardelor privind drepturile omului în cadrul procedurilor penale. Hotărârile CEDO au subliniat importanța asigurării faptului că probele, inclusiv din punct de vedere criminalistic, trebuie să fie obținute și prezentate într-o manieră care să respecte drepturile părților și ale subiecților procesuali principali. Acest lucru a dus la o mai atentă examinare a probelor din perspectivă criminalistică în instanțele române, pentru a asigura fiabilitatea și relevanța acestora. De asemenea, deciziile CEDO au evidențiat necesitatea unei expertize criminalistice de înaltă calitate, care să

îndeplinească standardele internaționale. Jurisprudența CEDO subliniază importanța independenței și imparțialității experților criminaliști în analiza și concluziile lor. Acest fapt a condus în România la reforme care au vizat sporirea independenței experților criminaliști față de diferite autorități ale statului și asigurarea imparțialității acestora în procedurile judiciare. Hotărârile CEDO au evidențiat faptul că dreptul la apărare include și dreptul de a contesta probele din punct de vedere criminalistic și de a fi numiți experți la cererea părților. În general, hotărârile CEDO au jucat un rol semnificativ în modelarea practicii expertizei criminalistice în România, promovând aderarea la standardele europene privind drepturile omului, îmbunătățirea calității analizei probelor prin metode criminalistice și garantarea drepturilor persoanelor implicate în procedurile penale..

Abstract: The European Court of Human Rights (ECHR) has had a significant impact on forensic expertise in Romania, particularly in ensuring fair trials and upholding human rights standards in criminal proceedings. ECHR rulings have emphasized the importance of ensuring that evidence, including forensic evidence, is obtained and presented in a manner that respects the rights of the accused. This has led to greater scrutiny of forensic evidence in Romanian courts to ensure its reliability and relevance. Also, ECHR decisions have highlighted the need for high-quality forensic expertise that meets international standards. The jurisprudence of ECHR underscores the importance of forensic experts being independent and impartial in their analysis and conclusions. This has led to reforms in Romania aimed at enhancing the independence of forensic experts from law enforcement agencies and ensuring their impartiality in criminal investigations and court proceedings. ECHR rulings have emphasized the rights of the defense to challenge forensic evidence through cross-examination and to have access to their own experts. Overall, ECHR rulings have played a significant role in shaping the practice of forensic expertise in Romania, promoting adherence to human rights standards, improving the quality and reliability of forensic evidence, and safeguarding the rights of individuals involved in criminal proceedings.

Cuvinte cheie: criminalistică, CEDO, proceduri penale, expert criminalist

Key-words: Forensics, ECHR, criminal proceedings, forensic expert

Emanoil-Corneliu MOGÎRZAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *O critică a tratamentului stabilit de Curtea Constituțională a României pentru normele UE în cadrul controlului de constituționalitate / Criticism of the Treatment Decided by the Romanian Constitutional Court for the EU Rules in the Constitutional Review*

Rezumat: Deși art. 148 din Constituția României prevede în mod clar că normele Uniunii Europene au prioritate față de dreptul intern și că autoritățile naționale (deci și Parlamentul) garantează respectarea obligațiilor ce derivă din statutul de stat membru al UE, forul constituțional – care este garantul supremației Constituției – a impus condiții restrictive pentru recurgerea la dispozițiile Uniunii în controlul de constituționalitate al legilor suspectate de încălcarea dreptului Uniunii. Analiza argumentației Curții Constituționale dezvăluie un limbaj pretențios și folosirea unor termeni fără cunoașterea semnificației lor. Se impune intervenția Curții mai ales atunci când legile de transpunere a directivelor nu sunt conforme cu acestea din urmă. Atitudinea forului constituțional față de normele Uniunii și uneori față de Uniunea Europeană se adaugă altor motive de critică. Credem că o soluție pentru îmbunătățirea calității deciziilor forului constituțional este schimbarea procedurii de numire: judecătorii să fie numiți de camerele Parlamentului nu cu majoritatea simplă a voturilor exprimate, ca în actuala reglementare, ci cu o majoritate calificată.

Abstract: Although article 148 of the Romanian Constitution states that the rules of the European Union have priority over domestic law and that the national authorities (therefore also the Parliament) guarantee compliance with the obligations deriving from the EU member state status, the constitutional forum – which is the guarantor

of the supremacy of the Constitution – has imposed restrictive conditions for recourse to Union provisions in the constitutional review of laws suspected of violating EU law. The analysis of the Constitutional Court's reasoning reveals pretentious language and the use of terms without knowing their meaning. The intervention of the Court is required especially when the laws transposing the directives do not comply with the latter. The attitude of the constitutional body towards the rules of the Union and sometimes towards the European Union adds to other reasons for criticism. We believe that a solution to improve the quality of the decisions of the constitutional forum is to change the appointment procedure: judges should be appointed by the Parliament chambers not with the simple majority of the votes cast, as in the current regulation, but with a qualified majority.

Cuvinte cheie: control de constituționalitate, dreptul Uniunii Europene, prioritate, lege de transpunere a directivei, numirea judecătorilor Curții constituționale

Key-words: constitutional review, European Union law, primacy, law transposing a directive, appointment of Constitutional Court judges

Mirela Mihaela APOSTOL (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Prescripția răspunderii penale - practică judiciară recentă în contextul jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene / Limitation of Liability - National Practice and the Case Law of the Court of Justice of the European Union*

Rezumat: Prescripția răspunderii penale a fost o temă centrală de discuție în ultimii doi ani, pe fondul jurisprudenței obligatorii la nivel național, precum și a jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene. În cuprinsul acestui articol vom analiza care sunt concluziile pe care le putem desprinde din jurisprudența de dată relativ recentă ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, dar mai ales vom face o trecere în revistă a modului în care aceasta a fost receptată și pusă în aplicare de către instanțele naționale – cu referire la soluțiile de practică judiciară identificate în ultimul an în această materie, dar și la sesizările formulate către completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în vederea lămuririi modului de aplicare a prescripției răspunderii penale.

Abstract: The issue of limitation of criminal liability has been a central topic of discussion over the past two years, in the context of mandatory national case law and decisions from the Court of Justice of the European Union. This article will delve into the implications of recent EU court rulings and, more significantly, examine how these rulings have been received and applied by national courts. We will explore judicial practices identified in this matter over the past year, alongside requests made to The Panel for Preliminary Ruling on Questions of Law concerning the application of limitation of liability.

Cuvinte cheie: prescripția răspunderii penale, practică judiciară națională, jurisprudență obligatorie

Key-words: limitation of liability, national case law, mandatory case law

Carmen Lorena VLĂDUȚ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Influența jurisprudenței europene asupra dreptului penal național în domeniul corupției / The Influence of European Jurisprudence on National Criminal Law in the Field of Corruption*

Rezumat: Articolul analizează influența jurisprudenței europene, în special a Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) asupra dreptului penal național în domeniul corupției. CJUE a emis hotărâri semnificative care au impus statelor membre să armonizeze normele în domeniul corupției și aplicarea unor sancțiuni eficiente și descurajatoare pentru acte de corupție. Prin cazuri notabile precum „C-105/14 Taricco și alții”, CJUE a subliniat

necesitatea unei legislații naționale adecvate în lupta împotriva corupției. Instrumente precum Mandatul European de Arestare (MEA) și principiul "ne bis in idem" au fost consolidate prin hotărârile CJUE, facilitând cooperarea judiciară și protecția drepturilor fundamentale. Totuși, implementarea efectivă a acestor standarde europene prezintă provocări, necesitând colaborare o continuă. Jurisprudența CJUE are un impact profund asupra dreptului penal național, contribuind semnificativ la combaterea corupției în cadrul Uniunii Europene.

Abstract: The article analyzes the influence of European jurisprudence, especially the Court of Justice of the European Union (CJEU) on national criminal law in the field of corruption. The CJEU issued significant judgments that required member states to harmonize the rules in the field of corruption and the application of effective and dissuasive sanctions for acts of corruption. Through notable cases such as "C-105/14 Taricco and others", the CJEU emphasized the need for adequate national legislation in the fight against corruption. Instruments such as the European Arrest Warrant (EA) and the "ne bis in idem" principle have been strengthened by CJEU rulings, facilitating judicial cooperation and the protection of fundamental rights. However, the effective implementation of these European standards presents challenges, requiring continuous collaboration. The jurisprudence of the CJEU has a profound impact on national criminal law, contributing significantly to the fight against corruption within the European Union.

Cuvinte cheie: jurisprudența europeană, drept penal, corupție, CJUE

Key-words: European jurisprudence, criminal law, corruption, CJEU

Andrei NĂSTASE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Influența jurisprudenței CtEDO în contextul protecției penale a autorității asupra legislațiilor naționale / The Influence of ECtHR's Case-law Concerning the Criminal Protection of the Authority on National Legislations*

Rezumat: Funcționarii publici reprezintă elementul-cheie al administrației publice, având atribuții și responsabilități specifice. Este imperativ ca aceștia să dețină competențele necesare și să beneficieze de suportul juridic și material adecvat pentru a-și îndeplini sarcinile în mod corespunzător. Pentru îndeplinirea atribuțiilor conferite prin lege, în anumite circumstanțe poate fi implicată o protecție penală a autorității publice și exponenților acesteia. În principal, articolul se axează pe analiza practicii Curții Europene a Drepturilor Omului și a altor organisme jurisdicționale internaționale în privința actelor de violență împotriva autorităților și modul în care acestea au fost tratate. Prin intermediul unei perspective focusate pe respectarea drepturilor omului, se explorează funcția publică și fenomenul ultrajului, evidențiindu-se importanța respectării acestor drepturi în raport cu exponenții autorităților publice. De asemenea, este evaluat impactul acestor decizii asupra legislațiilor naționale, protecției drepturilor individuale și a echilibrului între protecția penală a autorității și libertatea de exprimare.

Abstract: Civil servants represent the key element of public administration, having specific duties and responsibilities. They must have the necessary skills and the appropriate legal and material support to properly perform their duties. In order to fulfil the duties conferred by law, in certain circumstances, criminal protection of public authority and exponents thereof may be involved. The article mainly focuses on the analysis of the case-law of the European Court of Human Rights and other bodies regarding acts of violence against authorities and the way they were treated. Through a perspective focused on the respect of human rights, public office and the phenomenon of outrage are explored by highlighting the importance of the respect of those rights in relation to the exponents of public authorities. The impact of these judgments on national legislation, the protection of individual rights and the balance between the criminal protection of the authority and freedom of expression has been also assessed.

Cuvinte cheie: ultraj, autorități publice, drepturile omului, jurisprudența CtEDO, protecția penală a autorității

Key-words: outrage, public authorities, human rights, ECtHR case-law, criminal protection of authority

Marian Mădălin PUȘCĂ, Manuela Maria PUȘCĂ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)
- *Prescripția răspunderii penale. Caracterul obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale în lumina jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene / Limitation of Criminal Liability. The Binding Nature of Constitutional Court Decisions in the Case Law of the Court of Justice of the European Union*

Rezumat: Neconstituționalitatea dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Cod penal, referitoare la instituția prescripției răspunderii penale, constatată prin Deciziile Curții Constituționale nr. 297/2018, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.518 din data de 25.06.2018 și nr. 358/2022 a Curții Constituționale a României, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 565 din data de 09.06.2022 a generat o interpretare și aplicare neunitară de către instanțele judecătorești, având drept consecință pronunțarea unor soluții diferite în situații similare. Interpretarea subsecventă dată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prin Decizia nr. 67 din 25 octombrie 2022 publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 1141 din data de 28.11.2022, cu privire la împlinirea termenului prescripției răspunderii penale, a condus la sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene, de către instanțele naționale, în procedura hotărârii preliminare și, ulterior, la pronunțarea Hotărârii din data de 24.07.2023 în cauza C-107/23 PPU. Prin prezentul studiu urmărim să evidențiem, prin raportare la practica instanței supreme, modul în care instanțele naționale au interpretat și aplicat dezlegarea instanței de la Luxemburg.

Abstract: The unconstitutionality of the provisions of Article 155(1) of the Criminal Code, relating to the institution of prescription of criminal liability, found by Constitutional Court Decisions No. 297/2018, published in the Official Gazette, Part I, No. 518 of 25.06.2018 and No. 358/2022 of the Constitutional Court of Romania, published in the Official Gazette, Part I, No. 565 of 09.06.2022, has led to an inconsistent interpretation and application by the courts, resulting in different solutions in similar situations. The subsequent interpretation given by the High Court of Cassation and Justice, Criminal Matters Division, in Decision No 67 of 25 October 2022, published in the Official Journal, Part I, No 1141 of 28.11.2022, concerning the expiry of the limitation period for criminal liability, led the national courts to refer the matter to the Court of Justice of the European Union in the preliminary ruling procedure and, subsequently, to the judgment of 24.07.2023 in Case C-107/23 PPU. In this study we aim to highlight, by reference to the practice of the Supreme Court, how national courts have interpreted and applied the ruling of the Luxembourg court.

Cuvinte cheie: prescripția răspunderii penale, neconstituționalitate, jurisprudență, decizie CJUE

Key-words: limitation of criminal liability, unconstitutionality, case law, CJEU decision

Bogdan TROFIN (Baroul Iași), Alexandru-Cristian ADOCHIȚEI (Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca) - *Influența jurisprudenței europene asupra cadrului autohton al măsurilor preventive / The Influence of European Jurisprudence Regarding Criminal Preventive Measures*

Rezumat: În practica judiciară, măsurile preventive au dobândit o publicitate demnă de o cauză mai bună, părăsind trăsătura lor de complementaritate față de procesul penal propriu-zis și fisurând tot mai larg granița sensibilă dintre interesul privat al persoanei vizate și interesul general al societății. Codul de procedură penală în vigoare oferă o serie de criterii care trebuie avute în vedere de către magistrat, criterii dezvoltate într-un deceniu de

jurisprudență națională și întărite prin supravegherea instituțiilor judiciare ale Consiliului Europei sau ale Uniunii Europene. Prezentul material își propune să analizeze aceste criterii și să formuleze unele concluzii rezonabile, urmărind echilibrul între interesele divergente la care este supus *jus puniendi* în contemporaneitate: libertatea individuală și siguranța colectivă. Pericolul de automatizare a procesului de deliberare atunci când se decide cu privire la măsurile preventive este unul cât se poate de actual și concret, fapt ce atrage, nu de puține ori, condamnarea României pentru încălcări ale drepturilor convenționale. Evident, aceste concluzii pot primi aceleași critici precum cele formulate împotriva încheierilor privitoare la măsuri preventive: subiectivism, discreționarism și lipsă de predictibilitate.

Abstract: In judicial practice, criminal preventive measures attract attention that could be used for better purposes, moving away from their complementary role in per se criminal proceedings and deepening the sensitive border crack between private and societal interests. The applicable Code of Criminal Procedure establish a series of criteria that must be observed by the judge, criteria developed over a decade of national jurisprudence and augmented by the supervision of the Council of Europe and European Union judicial institutions. The study hereby analyzes these criteria and follows up with a few reasonable conclusions, observing the balance between the fracture of contemporary *jus puniendi*: individual freedom and public security. The risk of automatic judicial sentencing regarding preventive measures is a concrete and current phenomenon exposing Romania to breaches of conventional rights. Obviously, these conclusions can be challenged using the same reasoning applied to judicial rulings: subjectivity, discretionary power and unpredictability.

Cuvinte cheie: arestare preventivă, arest la domiciliu, control judiciar, proporționalitate, necesitate, subsidiaritate

Key-words: preventive arrest, house arrest, the measure of judicial control, proportionality, necessity, subsidiarity

Teodora PAROLEA-MOGA (Facultatea de Drept, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu) - *Noile frontiere ale abuzului: violența cibernetică, formă a violenței domestice și a violenței bazate pe gen. Adaptarea cadrului legislativ național la standardele europene / The New Borders of Abuse: Cyberviolence as a Form of Domestic and Gender-based Violence. Adapting the National Legislative Framework to European Standards*

Rezumat: În ultimii ani, violența cibernetică a crescut semnificativ, evidențiindu-se printr-o diversitate tot mai mare de acțiuni asociate acestui tip de comportament agresiv, îndreptat în principal împotriva femeilor și fetelor. Printre cele mai frecvente acțiuni asociate violenței cibernetice se numără și: răspândirea imaginilor intime, cunoscută drept porn revenge, hărțuirea în mediul online, trimiterea de imagini explicite neașteptate, precum și producerea și/sau distribuirea de materiale pornografice deep fake, în scopul hărțuirii, al răzbunării sau al șantajului. Pentru a se asigura protecția împotriva tuturor actelor de violență, precum și apărarea drepturilor fundamentale, a fost nevoie de îmbunătățirea cadrului legislativ atât la nivel european, cât și național, jurisprudența instanțelor europene având un rol semnificativ în acest demers.

Abstract: In recent years, cyberviolence has significantly increased, manifesting through a growing diversity of actions associated with this type of aggressive behavior, primarily directed against women and girls. Among the most frequent actions associated with cyber violence are: the dissemination of intimate images, known as porn revenge, online harassment, sending unexpected explicit images, as well as the production and/or distribution of deep fake pornographic materials, for the purpose of harassment, revenge, or blackmail. To ensure protection against all acts of violence, as well as the defense of fundamental rights, it was necessary to improve the legislative framework both at the European and national levels, the jurisprudence of European courts playing a significant role in this endeavor.

Cuvinte cheie: violență cibernetică, violență domestică, drepturile omului, spațiul digital

Key-words: cyberviolence, domestic violence, human rights, digital space

Elena-Loredana GOGOĂȘE (Facultatea de Drept, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu) - *Impactul jurisprudenței europene asupra legislației electorale românești / The Impact of European Jurisprudence on Romanian Electoral Legislation*

Rezumat: Lucrarea „Impactul jurisprudenței europene asupra legislației electorale românești”, se concentrează pe modul în care normativele și hotărârile emise de instituțiile judiciare europene, inclusiv Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) și Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO), au modelat cadrul legislativ electoral din România. Un exemplar relevant în această direcție este Directiva 93/109/CE, care facilitează exercițiul drepturilor electorale ale cetățenilor Uniunii Europene rezidenți în state membre diferite de cele de origine, subliniind principiile fundamentale ale nediscriminării și libertății de circulație. Jurisprudența CJUE și CEDO a abordat aspecte fundamentale ale dreptului electoral, precum libertatea de exprimare și integritatea procesului electoral, impulsionând România să adopte reforme legislative pentru a îndeplini cerințele de transparență, accesibilitate și imparțialitate. Acest proces de conformare evidențiază frecvente tensiuni între legislația națională și obligațiile supranaționale, punând în lumină provocările de implementare și rezistența internă față de presiunile europene. Studiul comparativ cu alte jurisdicții din Uniunea Europeană, precum și analiza detaliată a cazurilor specifice pot oferi perspective valoroase asupra eficienței armonizării legislative în contextul mai larg al standardelor democratice europene. Prin urmare, această explorare contribuie semnificativ la înțelegerea complexităților juridice și politicilor publice implicate în adaptarea României la dinamica electorală europeană și la îmbunătățirea continuă a sistemului său electoral în concordanță cu principiile democratice fundamentale ale Uniunii Europene.

Abstract: The paper "The Impact of European Jurisprudence on Romanian Electoral Legislation" focuses on how norms and decisions issued by European judicial institutions, including the Court of Justice of the European Union (CJEU) and the European Court of Human Rights (ECHR), have shaped the Romanian electoral legislative framework. A relevant example in this context is Directive 93/109/EC, which facilitates the exercise of electoral rights for citizens of the European Union residing in member states other than their country of origin, highlighting fundamental principles of non-discrimination and freedom of movement. The jurisprudence of the CJEU and ECHR has addressed key aspects of electoral law, such as freedom of expression and the integrity of the electoral process, prompting Romania to adopt legislative reforms to meet requirements for transparency, accessibility, and impartiality. This compliance process frequently highlights tensions between national legislation and supranational obligations, shedding light on the challenges of implementation and internal resistance to European pressures. Comparative studies with other jurisdictions within the European Union, as well as detailed analysis of specific cases, can provide valuable insights into the effectiveness of legislative harmonization in the broader context of European democratic standards. Therefore, this exploration significantly contributes to understanding the legal complexities and public policies involved in Romania's adaptation to European electoral dynamics and the ongoing improvement of its electoral system in accordance with the fundamental democratic principles of the European Union.

Cuvinte cheie: Directiva 93/109/CE, nediscriminare, libertatea de exprimare, integritate electorală, tensiuni legislative

Key-words: Directive 93/109/EC, Non-discrimination, Freedom of expression, Electoral integrity, Legislative tensions

George Claudiu PUPĂZAN (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Considerații referitoare la o mai bună înțelegere a conceptului de imunitate a demnitarilor / Considerations Regarding a Better Understanding of the Concept of Immunity of Dignitaries*

Rezumat: Imunitatea a fost mereu percepută că fiind un privilegiu nemeritat al demnitarilor. Analiza conceptului de imunitate, atât din perspectiva conținutului cât și a limitelor sale, este în măsură să înlăture ideile preconcepute și să ducă la o înțelegere corectă a noțiunii.

Abstract: Immunity has always been perceived as an undeserved privilege of dignitaries. The analysis of the concept of immunity, both from the perspective of its content and its limits, is able to remove preconceived ideas and lead to a correct understanding.

Cuvinte cheie: imunitate, demnitar, drept de apreciere, putere discreționară

Key-words: immunity, dignitary, discretionary power, right to appreciation

Daniel ATASIEI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Camera preliminară de după camera preliminară. O poveste fără sfârșit / The Preliminary Chamber After the Preliminary Chamber. A Never-Ending Story*

Rezumat: La momentul adoptării Legii 135/2010 privind Noul cod de procedură penală, în urmă cu mai bine de 14 ani, introducerea unei faze noi a procesului penal (faza de cameră preliminară) ca filtru de legalitate plasat între faza de urmărire penală și faza de judecată, avea ca misiune să rezolve, într-un termen scurt și “odată pentru totdeauna”, aspectele de nelegalitate vizând faza de urmărire penală și scurtarea astfel a duratei procedurilor penale. După 10 ani de aplicare a noului cod, după numeroase decizii de neconstituționalitate care au reconfigurat camera preliminară lungindu-i implicit durata în timp, acel deziderat odată pentru totdeauna este și acesta înlăturat prin posibilitatea ca, după finalizarea camerei preliminare prin încheieri definitive, în faza de judecată să poată fi pusă în discuție regularitatea actului de sesizare prin prisma clarității acuzației aduse inculpatului (decizia CJUE din cauza C-282/20 ZX), sau chiar se deschide posibilitatea reluării procedurii de cameră preliminară odată cu introducerea în Codul de procedură penală a art. 3861 prin Legea 201/2023.

Abstract: At the time of the adoption of Law no. 135/2010 on the New Code of Criminal Procedure, more than 14 years ago, the introduction of a new phase of the criminal procedure (the preliminary chamber) as a filter of legality placed between the criminal investigation and the trial, had the mission to resolve, during a short period of time and “once and for all”, the legality aspects regarding the criminal investigation phase and thus shortening the duration of criminal proceedings. After 10 years of application of the new code, after numerous unconstitutionality decisions that reshaped the preliminary chamber by implicitly extending its duration over time, that desired “once and for all” is also obliterated by the recognition of the possibility that, after the preliminary chamber is finished, during next phase - the trial, the regularity of the indictment act can be called into question in light of the right of the defendant to benefit from a detailed and clear information about accusation brought upon (CJEU decision in case C-282/20 ZX), or even by the possibility of resuming the preliminary chamber due to the introduction into the Code of Criminal Procedure of Art. 3861 by Law no. 201/2023.

Cuvinte cheie: camera preliminară, CJUE, claritatea acuzației, inculpat

Key-words: pre-trial chamber, CJEU, clarity of accusation, defendant

PANEL III

Camelia SOLOMON (Facultatea de Drept, Universitatea din București) - *Instituția sezinii în contextul analizei dispozițiilor art. 412 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ. referitoare la introducerea în cauză a moștenitorilor. Există o ierarhie a reprezentanților moștenirii? / The Institution of the Seisin in the Context of the Analysis of the Provisions of art. 412 para. (1) point 1 C. proc. civil Relating to the Introduction of the Heirs in the Case. Is there a Hierarchy of Heritage Representatives?* (intervenție on-line)

Rezumat: Deși sezina constituie o instituție de drept substanțial, interesul aplicării dispozițiilor care o reglementează depășește cu mult sfera dreptului civil, producând efecte consistente în sfera normelor de procedură. Interferența noțiunilor de drept material și drept procesual determină dificultatea demersului de interpretare, în contextul în care, oricum, sezina este încă percepută ca o materie confuză a dreptului civil. Care este semnificația sintagmei “introducerea în cauză a moștenitorilor” din dispozițiile art. 412 alin. (1) pct. 1 C. proc. civ.? Se circumscrie sferei ei de aplicare și succesibilul sezinar? Este condiționată introducerea în cauză a succesibilului sezinar de acceptarea moștenirii? Este posibilă introducerea în cauză a succesibilului sezinar în ipoteza decesului pârâtului pe parcursul procesului? Care este relația între succesibilul sezinar și curatorul succesiunii? Există oare o ierarhie a reprezentanților moștenirii? Iată o serie de întrebări la care am încercat să găsim răspuns în cuprinsul acestui studiu, care vizează o ipoteză de un interes practic covârșitor: decesul unei părți în cursul judecății.

Abstract: Although the saisin belongs to civil law, its effects are far beyond, as they are also relevant for civil procedural law. These circumstances make the interpretation process even more difficult, in addition to the fact that this civil law institution is well known as very confusing. Does art. 412 para. 1 point 1 of the Civil Procedural Law Code regard also seised heirs? If the answer is affirmative, must the seised heir accept the heritage? Is it possible to introduce the seised heir of the defendant, in case he dies during a judicial procedure? What is the relation between the seised heir and the curator of the heritage? Is there a hierarchy of the heritage representatives? These are the questions we tried to answer in our research, which regards a situation which is of extreme relevance in practice: the death of one party during a judicial procedure.

Cuvinte cheie: sezina, succesibil sezinar, moștenitor sezinar, curator al moștenirii, curator special

Key-words: saisin, seised heir, curator of heritage, special curator

Radu Bogdan BOBEI (Facultatea de Drept, Universitatea din București) - *Natura cvasi-federală a europeanului conflict de legi / The Federal-like Nature of the European Conflict of Laws* (intervenție on-line)

Rezumat: „Bartolus cu privire la conflictul de legi” sau „Savigny cu privire la conflictul de legi” semnifică astăzi, pentru majoritatea europenilor, „Uniunea Europeană cu privire la conflictul de legi”. Așa-numita „europenizare a conflictului de legi” pune în practică natura cvasi-federală a conceptelor specifice tehnicii conflictului de legi. În consecință, Uniunea Europeană dezvoltă viața cvasi-federală a unor concepte cum ar fi, de exemplu, calificarea, punctele de legătură, ordinea publică, normele imperative și așa mai departe. În lumina unei asemenea tehnici și a conceptelor sale, libertățile fundamentale și ideea de protecție a părților contractante slabe joacă propriul rol în acord cu o anumită confluență. Este vorba despre confluența dintre concepția europeană și națională cu privire la destinul conflictului de legi.

Abstract: ‘Bartolus on the Conflict of Laws’ or ‘Savigny on the Conflict of Laws’ means today for the most Europeans „European Union on the Conflict of Laws”. The so-called „Europeanisation of the Conflict of Laws” puts in practice

the federal-like nature of the concepts familiar to the technique of the conflict of laws itself. Consequently, European Union evolves the federal-like life of manifold concepts such as characterisation, connecting factors, public policy and mandatory provisions and so on. In the light of such technique and its concepts, the fundamental freedoms and the idea of protection of the weak party contracts play their role in full accordance with a particular confluence. That is the confluence of European and national views on the fate of conflict of laws.

Cuvinte cheie: Dreptul Uniunii Europene, conflict de legi, natură cvasi-federală, instanțe europene și naționale, confluență

Key-words: European Union Law, conflict of laws, federal-like nature, European and national courts, confluence

Carmen Tamara UNGUREANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Impactul jurisprudenței CJUE asupra reglementării naționale a turismului alternativ / Impact of CJEU case law on alternative tourism national legislation*

Rezumat: Turismul alternativ are un efect disturbator, în principal, asupra concurenței comerciale între prestatorii de servicii de turism tradițional și cei din turismul alternativ, asupra impozitării veniturilor obținute din turismul alternativ, asupra protecției utilizatorilor de servicii. De asemenea, turismul alternativ a condus la criza locuințelor în multe orașe turistice, proprietarii de locuințe alegând închirierea pe termen scurt în detrimentul celei de lungă durată. Ca o reacție legislativă, de regulă, locală, au fost adoptate norme care impun obținerea unor autorizații pentru prestarea de astfel de servicii. CJUE a avut ocazia să se pronunțe cu privire la compatibilitatea autorizării prestării de servicii de turism alternativ cu dreptul UE în cauzele conexe C 724/18 și C 727/18 (Cali Apartments, HX c. Procureur général près la cour d'appel de Paris, Ville de Paris). A stabilit că Directiva Serviciilor (2006/123) nu se opune unei reglementări naționale care instituie un regim care supune unei autorizări prealabile exercitarea anumitor activități de închiriere pe termen scurt, în regim hotelier, justificat printr-un motiv imperativ de interes general. Având „calea” deschisă, legiuitorul nostru național a mers mai departe și a adoptat un sistem de autorizare național prin Ordinul Ministrului Antreprenoriatului și Turismului nr. 510 din 22 februarie 2022. Potrivit acestui ordin, toate persoanele care oferă spații de cazare de tip hotelier (inclusiv persoanele fizice) sunt operatori economici, care sunt obligați să obțină un certificat de clasificare de la instituția publică centrală responsabilă în domeniul turismului. Includerea prestatorului de servicii în categoria profesioniștilor reprezintă o abordare care ocrotește interesul general, respectă principiile echității și nediscriminării și, redă consumatorului de astfel de servicii garanția protecției lui.

Abstract: Alternative tourism has a disturbing effect, mainly, on commercial competition between traditional tourism service providers and those from alternative tourism, on the taxation of income obtained from alternative tourism, on the protection of service users. Alternative tourism has a disturbing effect, mainly, on commercial competition between traditional tourism service providers and those from alternative tourism, on the taxation of income obtained from alternative tourism, on the protection of service users. Many tourist towns are experiencing a housing crisis as a result of homeowners opting for short-term rentals rather than long-term ones due to alternative tourism. Legislative responses typically resulted in the adoption of local regulations requiring authorizations before providing such services. In the connected cases C-724/18 and C-727/18 (Cali Apartments, HX v. Procureur général près la cour d'appel de Paris, Ville de Paris), the CJEU had the opportunity to rule on whether the authorization of the provision of alternative tourism services is compatible with EU legislation. It was determined that a national law establishing a regime that requires prior authorization for short-term rental activities, provided that the rules are justified by an imperative public interest, is not incompatible with the Services Directive (2006/123). By passing Order of the Minister of Entrepreneurship and Tourism no. 510 of

February 22, 2022, our national legislator took one step farther, adopting a national authorization system. According to this order, all persons offering short term rental services (including natural persons) are economic operators/professionals, who are required to obtain a classification certificate from the central public institution responsible in the field of tourism. The inclusion of the service provider in the category of professionals represents an approach that protects the general interest, respects the principles of fairness and non-discrimination, and gives back to the consumer of such services the guarantee of his/her protection.

Cuvinte cheie: turism alternativ, CJUE, certificat de clasificare turistică

Key-words: alternative tourism, CJEU, tourism classification certificate

Septimiu PANAINTE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Aspecte critice privind receptarea dreptului social european de către Curtea Constituțională: Decizia nr. 1/2020 / Critical Aspects Regarding the Comprehension of European Social Law by the Constitutional Court: Decision Nr. 1/2020*

Rezumat: Studiul privește analiza considerentelor decisive ale Deciziei nr. 1/2020 a Curții Constituționale a României prin care s-a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 60 alin. (1) lit. c) din Codul muncii. Curtea a apreciat în sensul constituționalității dispozițiilor criticate după ce a interpretat aceste dispoziții atât prin raportare la alte reglementări ale dreptului național, cât și în lumina reglementărilor europene cuprinse în Directiva 92/85/CEE privind introducerea de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau care alăptează și jurisprudenței aferente a CJUE. Interpretarea îmbrățișată de instanța de contencios constituțional este are ca efect diminuarea standardului de protecție minimal instituit prin art. 10 din Directiva 85/92, fără ca această chestiune să fie analizată expres, și de natură a încălca art. 8 pct. 1 din Convenția OIM nr. 183/2000 privind revizuirea Convenției (revizuita) asupra protecției maternității din 1952, ratificată de România integral. Consecințele practice ale soluției pronunțate constau în lipsirea de protecție eficientă a salariatelor însărcinate față de concedierea abuzivă a acestora de către angajatori.

Abstract: The study concerns the analysis of the decisive considerations of Decision No. 1/2020 of the Constitutional Court of Romania rejecting the exception of unconstitutionality of the provisions of art. 60 para. (1) letter c) of the Labor Code. The Court established that the provisions were constitutional after interpreting these both by referring to other provisions of national law and in the light of European regulations contained in Directive 92/85/EEC on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health at work of pregnant workers and workers who have recently given birth or are breastfeeding and the related case-law of the CJEU. The interpretation embraced by the Constitutional Court has the effect of lowering the minimum standard of protection established by Art. 10 of Directive 92/85, without this question being expressly examined, and is likely to infringe Art. 8 point 1 of ILO Maternity Protection Convention No. 183/2000, ratified by Romania. This solution's practical consequences include depriving pregnant employees of effective protection against unfair dismissal.

Cuvinte cheie: protecția maternității, salariată însărcinată, standard minimal de protecție, Directiva 92/85/CEE

Key-words: maternity protection, pregnant workers, minimum standard of protection, Directive 92/85/EEC

Luiza Cristina GAVRILESCU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Justificarea interesului moștenitorilor titularilor de cont de a obține informații de natura secretului bancar / Justification of the Interest of the Heirs of the Account Holders to Obtain Information of the Nature of Banking Secrecy*

Rezumat: Obiectul studiului îl constituie determinarea datei de la care pot fi divulgate informații privind situația conturilor clientului defunct către moștenitorii acestuia: de la data deschiderii contului bancar sau de la data deschiderii succesiunii. Se are în vedere interpretarea unitară a prevederilor legii speciale, respectiv art. 113 alin. 2 din O.U.G. nr. 99/2006, prin coroborarea lor cu prevederile din dreptul comun: art. 953 și art. 954 alin. 910 C. civil. Opinia pe care am formulat-o este în sensul reținerii admisibilității cererii succesorilor titularilor de cont de a li se furniza informații referitoare la situația conturilor defunctului anterior survenirii decesului titularului, în măsura în care aceștia fac dovada unui interes legitim, de natură a justifica exceptarea de la limitele impuse de secretul bancar.

Abstract: The study aims to determine the date from which information regarding the deceased client's account status can be disclosed to their heirs: from the date of opening the bank account or from the date of opening the succession. The aim is to achieve a unified interpretation of the provisions of the special law, respectively art. 113 para. 2 of the O.U.G. no. 99/2006, by corroborating them with the provisions of common law: art. 953 and art. 954 para. 910 C. civil. The opinion formulated leans towards recognizing the admissibility of heirs' request to be provided with information regarding the deceased account holder's account status prior to the account holder's death, to the extent that they demonstrate a legitimate interest justifying an exception from the limits imposed by banking secrecy.

Cuvinte cheie: Secret bancar, informații confidențiale, succesorii titularului de cont, interes legitim

Key-words: Banking secrecy, confidential information, successors of the account holder, legitimate interest

Ramona Daniela STÂNGACIU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *To pay or not to pay sau despre muzica... drepturilor de autor / To pay or not to pay or about music ... in the copyright realm*

Rezumat: "Potrivit dispozițiilor din Directiva 2006/115/CE, statele membre ale Uniunii trebuie să asigure o remunerație echitabilă unică plătită de fiecare utilizator, atunci când o fonogramă publicată în scopuri comerciale sau o reproducere a acestei fonograme este utilizată în scopul unei radiodifuzări prin intermediul undelor radioelectrice sau pentru orice comunicare publică și că această remunerație este repartizată între artiștii interpreți sau executanți și producătorii de fonograme în cauză. Cu privire la conceptul de remunerație unică și echitabilă, Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în sensul conferirii unui sens autonom. Totodată, în legătură cu aceeași prevedere, Curtea de Justiție, într-o cauză de referință, s-a pronunțat și cu privire la persoanele cărora le este datorată această remunerație unică și echitabilă. Prin prezentul studiu, urmărim să ilustrăm modalitatea în care se configurează aspectele punctate anterior, având în vedere jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Abstract: According to Directive 2006/115/EC, Member States shall provide a right in order to ensure that a single equitable remuneration is paid by the user, if a phonogram published for commercial purposes, or a reproduction of such phonogram, is used for broadcasting by wireless means or for any communication to the public, and to ensure that this remuneration is shared between the relevant performers and phonogram producers. Regarding the concept of a single equitable remuneration, the European Court of Justice established that it is an autonomous concept of EU law. Moreover, regarding the same article, the European Court of Justice, in a landmark case,

established who has the right to receive such a remuneration. Through our study we aim to illustrate how the aforementioned aspects are configured in light of the ECJ case law.

Cuvinte cheie: fonograme, remunerație echitabilă, artiști interpreți, drepturi de autor

Key-words: phonograms, equitable remuneration, performers, copyright

Aura Elena AMIRONESCU, Ioan Dumitru APACHIȚEI (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Implicațiile Regulamentului privind Inteligența Artificială sub aspect constituțional și al viitoarei jurisprudențe europene și naționale / The Artificial Intelligence Act's Effects on Constitutional Law and on Future National Case Law*

Rezumat: Regulamentul privind Inteligența Artificială adoptat la nivelul Uniunii Europene vine ca parte a Strategiei Digitale cu rolul de a asigura cele mai bune condiții de dezvoltare și utilizare a tehnologiei. Deși inteligența artificială promite să aducă multiple beneficii este oportun să analizăm implicațiile pe care noul regulament le va avea prin prisma dreptului constituțional și a modalității în care jurisprudența europeană va constitui un reper pentru instanțele naționale, în condițiile în care legislația națională pentru acest domeniu este limitată. Judecătorul național va fi chemat, în cauzele ce vizează aplicarea legislației europene cu privire la inteligența artificială, să aplice Regulamentul în deplină compatibilitate cu respectarea drepturilor și libertăților fundamentale și în acord cu viitoarea jurisprudență a Curții de Justiție a Uniunii Europene. În privința compatibilității menționate, legiuitorul european a reglementat categorii de sisteme de inteligență artificială și întrebări ale acestora cu caracter interzis sau calificate ca fiind de risc înalt, cu un regim juridic special. În cuprinsul lucrării urmează să analizăm modul în care dreptul constituțional se aliniază cu Regulamentul și să identificăm elementele generatoare de potențială jurisprudență europeană.

Abstract: As part of the Digital Strategy, the EU passed the Artificial Intelligence Act, which aims to guarantee the best possible conditions for the development and utilization of technology. Even though artificial intelligence has a lot of potential benefits, given the paucity of national legislation in this field, it is relevant to examine how the new regulation will influence Romanian constitutional law and how national courts will refer to European Union's jurisprudence. When it comes to matters involving the national enforcement of EU's artificial intelligence legislation, the national judge will be expected to apply the regulations in a way that complies with fundamental freedoms and rights. With regard to compatibility, the European legislator has regulated categories of artificial intelligence systems and their prohibited or high-risk uses with a special legal regime. In this paper, we will analyse how constitutional law is aligned with the AI Act and identify the elements generating potential European jurisprudence.

Cuvinte cheie: inteligență artificială, drept constituțional, jurisprudență, noile tehnologii, AI Act

Key-words: artificial intelligence, constitutional law, new technologies, AI Act

Tudor-Matei RUSU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Externalizarea activității de prelucrare a datelor cu caracter personal - Consent Management Platforms / Outsourcing the Processing of Personal Data - Consent Management Platforms*

Rezumat: Activitatea de prelucrare a datelor cu caracter personal nu poate avea loc fără existența unui consimțământ oferit de către titularul datelor. Tot mai multe site-uri web apelează, în ultima vreme, pentru a obține acest consimțământ, la aplicații de tip pop-up, ce sunt puse la dispoziție de către platformele de tip Consent

Management. Acestea oferă un serviciu către deținătorii de site-uri web sau de aplicații, creând posibilitatea ca activitatea de prelucrare a datelor cu caracter personal să fie externalizată. În cadrul acestei prezentări, va fi analizat modul în care este structurat un astfel de ecosistem.

Abstract: The processing of personal data cannot exist without a valid consent offered by the data owner. Many websites nowadays tend to obtain this consent through apps provided by a third party, in the form of pop-ups. These platforms offer this kind of service to the website or app owners, creating the possibility for the processing of the personal data to be outsourced.

Cuvinte cheie: consent management platforms, date cu caracter personal, GDPR, externalizare

Key-words: consent management platforms, personal data, GDPR, outsourcing

Aliona CORCENCO (Universitatea de stat „Alec Russo” din Bălți) - *Impactul jurisprudenței CtEDO în materia procesului civil în Republica Moldova / The Impact of ECtHR Jurisprudence in the Matter of Civil Process in the Republic of Moldova*

Rezumat: În statul de drept –drepturile și libertățile subiecților sunt subordonate dreptului și sunt stabilite prin Constituție și Lege. Un rol important, într-un stat de drept, îi revine puterii judecătorești, care este chemată să reacționeze prompt la orice atentat la drepturile și libertățile omului. Aplicarea de către instanțele judecătorești din Republica Moldova a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului constituie una din premisele fundamentale ale unui proces echitabil. Studiul de caz este dedicat aspectelor teoretice și practice privind impactul jurisprudenței CtEDO asupra soluționării cauzelor în materia procesului civil de către instanțele naționale din Republica Moldova. Articolul conține analiza aspectelor teoretice și practice ce vizează garantarea dreptului la un proces echitabil prin prisma hotărârilor CtEDO.

Abstract: In the rule of law - the rights and freedoms of the subjects are subordinated to the law and are established by the Constitution and the Law. An important role, in a state of law, belongs to the judiciary, which is called to react promptly to any attack on human rights and freedoms. The application by the courts of the Republic of Moldova of the jurisprudence of the European Court of Human Rights constitutes one of the fundamental premises of a fair trial. The case study is dedicated to the theoretical and practical aspects regarding the impact of ECtHR jurisprudence on the settlement of civil process cases by the national courts of the Republic of Moldova. The article contains the analysis of the theoretical and practical aspects aimed at guaranteeing the right to a fair trial through the ECtHR's decisions.

Cuvinte cheie: Curtea Europeană a Drepturilor Omului, proces civil, jurisprudență, precedent judiciar

Key-words: European Court of Human Rights, civil process, jurisprudence, judicial precedent.

Olga-Andreea URDA, Ionuț Alexandru TOADER (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) – *Problematika transferului transfrontalier al sediului social în jurisprudența CJUE / The Issue of Cross-border Transfer of the Registered Office in the Case Law of the CJEU*

Rezumat: Libera circulație a serviciilor și capitalurilor a condus inevitabil și la libera circulație a societăților. Până la adoptarea Directivei (UE) 2019/2121 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 noiembrie 2019 de modificare a Directivei (UE) 2017/1132 în ceea ce privește transformările, fuziunile și divizările transfrontaliere, transferul transfrontalier al sediului social se realiza în temeiul jurisprudenței CJUE. Adoptarea unor norme comune armonizate în acest sens se impunea cu necesitate, în contextul firesc al existenței unui interes deosebit

relativ la mobilitatea societăților și a unei jurisprudențe naționale incongruente, în ciuda deciziilor CJUE. Rațiunile care stau la baza hotărârii de a transfera sediul social în alt stat membru sunt de cele mai multe ori justificate de rațiuni economice, urmărindu-se de cele mai multe ori continuarea activității în state mai atractive din punct de vedere fiscal. Deși răspunsurile Curții europene la întrebările preliminare relative la transferul transfrontalier al sediului social au fost fără echivoc, statele membre, de plecare, au ridicat bariere semnificative.

Abstract: The free movement of services and capital has inevitably also led to the free movement of companies. Until the adoption of Directive (EU) 2019/2121 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 amending Directive (EU) 2017/1132 as regards cross-border conversions, mergers and divisions, the cross-border transfer of the registered office was carried out on the basis of CJEU case law. The adoption of harmonised common rules in this respect was necessary in the natural context of the existence of a strong interest in the mobility of companies and inconsistent national case law, despite the decisions of the CJEU. The reasons underlying the decision to transfer the registered office to another Member State are often justified on economic grounds, often in order to continue business in more attractive countries from a tax point of view. Although the European Court's answers to the preliminary questions on cross-border transfer of the registered office were unequivocal, the departure Member States raised significant barriers.

Cuvinte cheie: transferul transfrontalier al sediului social, libera circulație, fuziune, mobilitatea societăților

Key-words: cross-border transfer of the registered office, free movement, merger, mobility of companies

Sorin-Claude MODREANU (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Considerații teoretice privind executarea hotărârilor CtEDO / Theoretical Considerations Regarding the Enforcement of the Judgements of the ECHR*

Rezumat: Ca membră a Consiliului Europei, România acceptă și se supune jurisdicției Curții Europene a Drepturilor Omului. Hotărârile pronunțate de Curte în ceea ce privește încălcarea de către Statul român a drepturilor izvorâte din Convenție sau din Protocoalele adiționale sunt obligatorii, ceea ce generează necesitatea adoptării unor măsuri generale și individuale pentru a se asigura respectarea standardelor convenționale. În acest fel, impactul concret pe care jurisprudența Curții o are asupra dreptului național se concretizează în modalitatea în care se realizează executarea hotărârilor Curții. În lipsa unor instrumente concrete și funcționale care să poată asigura executarea promptă și conformă a hotărârilor Curții, întregul sistem convențional ar fi lipsit de eficiență. De aceea, în primul rând, prin prezentul studiu vor fi expuse și analizate elemente teoretice cu privire la mecanismul executării hotărârilor Curții în România, sub supravegherea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei. În al doilea rând, vor fi prezentate exemple concrete și reprezentative pentru această etapă a unei proceduri în fața Curții.

Abstract: As a member of the European Council, Romania accepts and submits to the jurisdiction of the European Court of Human Rights. Judgments delivered by the Court in respect of violations by the Romanian State of rights arising from the Convention or the Additional Protocols are binding, which gives rise to the need to adopt general and individual measures to ensure compliance with conventional standards. In this way, the concrete impact that the Court's case law has on national law is reflected in the way in which the Court's decisions are enforced. In the absence of concrete and functional instruments capable of ensuring prompt and compliant execution of the Court's judgments, the whole conventional system would be ineffective. Therefore, firstly, this study will present and analyse theoretical elements concerning the mechanism of the enforcement of the Court's judgments in Romania, under the supervision of the Committee of Ministers of the European Council. Secondly, it will present concrete and representative examples for this stage of a procedure before the Court.

Cuvinte cheie: Consiliul Europei, Comitetul de Miniștri, executare, jurisprudența

Key-words: Council of Europe, Committee of Ministers, enforcement, case law

Sebastian ANTOCE (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Impactul cauzei Elite Taxi c Uber Spain (C-434/15) asupra reglementării serviciilor de ride-sharing în Uniunea Europeană: Studiu de caz - Uber în România, Finlanda și Cehia / The Impact of Elite Taxi v Uber Spain (C-434/15) on the Regulation of Ride-sharing Services in the European Union: Case study - Uber in Romania, Finland and the Czech Republic*

Rezumat: Prezentul studiu realizează o analiză comparativă a impactului pe care decizia C-434/15 a Curții de Justiție a Uniunii Europene l-a avut asupra legislațiilor naționale din România, Finlanda și Republica Cehă, cu privire la serviciile de ride-sharing ale Uber. Acesta explorează abordările variate adoptate de fiecare țară: de la reglementările stricte din România, la poziția liberală a Finlandei și modelul intermediar din Republica Cehă. Pe parcursul analizei, studiul examinează conceptul de influență, și, în special, rolul CJUE în modelarea acestor cadre de reglementare naționale. În ciuda diferențelor, toate răspunsurile legislative urmăresc să găsească un echilibru între promovarea inovării și abordarea preocupărilor legate de concurența loială și de drepturile consumatorilor. Acest studiu oferă o perspectivă asupra diverselor reglementări din UE și a implicațiilor acestora pentru viitorul platformelor de ride-sharing precum Uber.

Abstract: The study presents a comparative analysis of regulatory responses to Uber's ride-sharing services in Romania, Finland, and the Czech Republic, following the ECJ decision C-434/15. It explores the nuanced approaches undertaken by each country, from Romania's strict regulations to Finland's more liberalized stance, and the Czech Republic's intermediary model. Throughout the analysis, the study discusses the concept of influence, particularly the ECJ's role in shaping these national regulatory frameworks. Despite differences, all responses aim to strike a balance between fostering innovation and addressing concerns related to fair competition and consumer rights. This study offers insights into the diverse regulatory landscapes within the EU and their implications for the future of ride-sharing platforms like Uber.

Cuvinte cheie: platforme de ride-sharing, economie colaborativă, serviciu de transport, serviciu al societății informaționale

Key-words: ride-sharing platforms, collaborative economy, transport service, information society service

Nicolae-Horia ȚIȚ (Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași) - *Jurisprudența CJUE în materia protecției drepturilor consumatorilor supuși procedurilor de executare silită și modificările aduse legislației române referitoare la clauzele abuzive cuprinse în contractele încheiate între profesioniști și consumatori / The Jurisprudence of the CJEU in the Matter of the Protection of the Rights of Consumers subject to Forced Execution Procedures and the Amendments Made to Romanian Legislation Regarding the Abusive Clauses Included in the Contracts Concluded Between Professionals and Consumers*

Rezumat: Articolul analizează în ce măsură modificările aduse prin O.U.G. nr. 58/2002 Legii nr. 193/2000 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori răspund soluțiilor pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în special prin Hotărârea din 17 mai 2022 în cauza C-725/19 și Hotărârea din 4 mai 2023 în cauza C-200/21.

Abstract: The article analyzes to what extent the amendments brought by G.E.O. no. 58/2002 to Law no. 193/2000 on unfair terms in contracts concluded between professionals and consumers are in accordance with the solutions

issued by the Court of Justice of the European Union, in particular with the Judgment of the Court of 17 May 2022 in case C-725/19 and the Judgment of the Court of 4 May 2023 in case C-200 /21.

Cuvinte cheie: executare silită, clauze abuzive, contestatori, contestație la executare, suspendarea executării

Key-words: enforcement, unfair terms, claimant, enforcement appeal, stay of execution